

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	09 Ebrill, 2025
Pwnc:	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Môn a Gwynedd
Pwrpas yr Adroddiad:	Adolygu trefniadau llywodraethiant a chraffu cynnydd ar wireddu'r Cynllun Llesiant 2023-28
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Dylan Rees
Aelod(au) Portfolio:	Cyng Gary Pritchard
Pennaeth Gwasanaeth:	Dylan Williams, Prif Weithredwr
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Sandra Thomas, Rheolwr Rhaglen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn 01286 679906 sandrallynnethomas@gwynedd.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Dim yn berthnasol i unrhyw ward benodol

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini nodi a chynnig sylwadau ar y trefniadau llywodraethu, a'r cynnydd yn erbyn Cynllun Llesiant 2023-2028 a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2023.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi ymrwymo i'r egwyddorion o fewn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Cyngor yn darparu amrywiaeth o wasanaethau fydd yn cyflawni eu hamcanion llesiant unigol, yn ogystal â chyfrannu at, a chefnogi amcanion llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1** Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]
- 3.4** Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol) - y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a phheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg
[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]
4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol
- Pa wersi y mae'r Bwrdd wedi eu dysgu o brofiadau'r gorffennol a sut maent wedi llunio ei strwythur? - I ba raddau y mae'r sefyllfa tlodi wedi effeithio ar gynnydd wrth roi'r cynllun llesiant ar waith? - Sut mae'r Bwrdd yn blaenoriaethu meysydd lle gall ychwanegu'r gwerth mwyaf o ystyried adnoddau a chapasiti cyfyngedig? - Pa feini prawf a ddefnyddiwyd i benderfynu lle gallai'r Bwrdd wneud y cyfraniad mwyaf heb ddiblygu ymdrechion presennol sydd eisoes ar y gweill mewn partneriaethau a sefydliadau eraill?
5 - Cefndir / Cyd-destun
Gwelwch yr adroddiad yn yr atodiad isod

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]
6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
Ni nodwyd unrhyw effaith negyddol ar ôl ei chwblhau ar yr AEC
6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)
Ni nodwyd unrhyw effaith negyddol
6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a phheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg
Mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus eisoes wedi rhoi ystyriaeth, ac yn cydnabod yr angen am asesiadau effaith (e.e. Iaith a Chydraddoldeb), a bydd asesiadau yn cael eu datblygu a'u defnyddio pan fydd y Bwrdd yn ymgysylltu a'n cymunedau ar bwyntiau penodol ac ar gyfer diweddaru'r Asesiadau Llesiant.
7 – Goblygiadau Ariannol
Dim

8 – Atodiadau
Atodiad 1 - Adroddiad blynyddol 2023 - 2024

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):
- Safle wê y BGC: www.llesiantgwyneddaron.org - Adroddiadau Prosiectau Iaith ag ymarfer dda recriwtio a gofal cwsmer - Allbwn prosiectau Naratif Cymunedol ym Mro Aberffraw a Phorthmadog - Cynllun Llesiant Gwynedd a Mon 2018-23 - Asesiadau Llesiant Gwynedd a Mon 2022 - Cynllun Llesiant Gwynedd a Môn 2023-28

Atodiad 1: Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn – Adroddiad Blynyddol 2023/24

1.0 Cefndir / Cyd-destun:

1.1 Mae [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#) yn rhoi dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r ddeddf yn seiliedig ar yr egwyddor o ddatblygiad cynaliadwy ac mae'n gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i osod a chyhoeddi amcanion llesiant a chymryd pob cam rhesymol i gyflawni'r amcanion hynny. Sefydlodd y Ddeddf hefyd Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus gyda chynrychiolaeth gan gyrff cyhoeddus a chyrrff gwirfoddol allweddol ym mhob sir. Mae sefydliadau cyhoeddus Gwynedd a Môn wedi ymuno i gydweithio ar un Bwrdd. Bob pum mlynedd, mae'n rhaid i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus baratoi a chyhoeddi asesiad o gyflwr llesiant yn eu hardaloedd a defnyddio hyn fel sail i'r Cynllun Llesiant ar gyfer y pum mlynedd i ddod.

1.2 Un o'r prif heriau i'r Bwrdd yw sefydlu lle gallwn ychwanegu'r gwerth mwyaf a gwneud gwahaniaeth gyda'n gilydd, gyda'r adnoddau a'r capasiti cyfyngedig sydd ar gael i ni. Wrth ddatblygu'r Cynllun Llesiant, cawsom sgwrsiau am ble y gallwn wneud y cyfraniad mwyaf heb ddyblygu'r gwaith da sydd eisoes ar y gweill mewn partneriaethau a sefydliadau eraill. Mae'r Bwrdd wedi dysgu o brofiad ac wedi addasu ei strwythurau dros y cyfnod.

1.3 Aelodaeth Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn:

- Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
- Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Cyngor Gwynedd
- Cyngor Sir Ynys Môn
- Cynrychiolydd landlordiaid cymdeithasol cofrestredig Gogledd Cymru
- Grŵp Llandrillo Menai
- Gwasanaeth Prawf Cymru
- Heddlu Gogledd Cymru
- Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Mantell Gwynedd
- Medrwn Môn
- Llywodraeth Cymru
- Prifysgol Bangor

1.4 Amcanion Cynllun Llesiant 2023-28:

Cyhoeddwyd Cynllun Llesiant 2023-28 Gwynedd a Môn ym mis Mai 2023. Mae **tri Amcan Llesiant penodol, sef:**

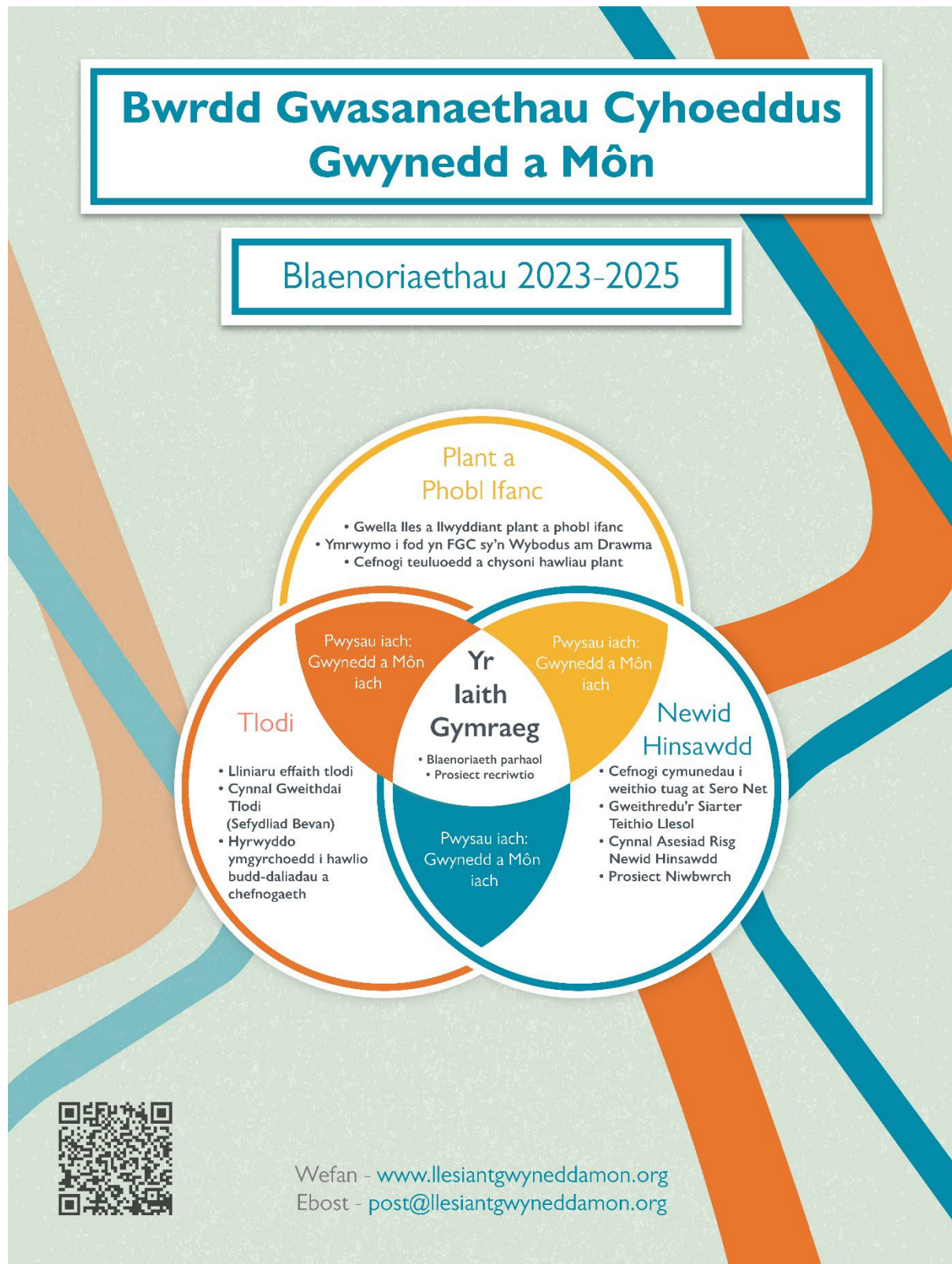
- *Rydym am weithio gyda'n gilydd i liniaru effaith **tlodi** ar lesiant ein cymunedau.*
- *Rydym am weithio gyda'n gilydd i wella lles a llwyddiant ein **plant a phobl ifanc** er mwyn gwireddu eu llawn botensial.*
- *Rydym am weithio gyda'n gilydd i gefnogi ein gwasanaethau a'n cymunedau i symud tuag at **Sero Net Carbon**.*

1.5 Mae'r **iaith Gymraeg** yn flaenoriaeth parhaol i'r Bwrdd ac rydym yn ei hyrwyddo ym mhob maes o'n gwaith.

1.6 Mae methodoleg **System Gyfan Pwysa iach: Cymru iach** wedi ei fabwysiadu fel ffordd o weithio drwy'r gwaith yma. Mae'r dull yma yn rhoi'r sylw pennaf ar arweinyddiaeth a galluogi newid drwy gydweithredu a chyfranogi lleol. Mae'n golygu gweithio ar y cyd â phawb a all ddylanwadu ar lif dewisiadau bwyd iach a fforddiadwy (fel gweithwyr proffesiynol a chymunedau lleol) a chreu cyfleoedd i alluogi pobl i symud mwy a chadw'n heini.

2.0 Cynllun Cyflawni 2023 - 2025:

Yn hytrach na manylu ar gynllun gwaith 5 mlynedd, cytunodd Aelodau BGC i fwrw ymlaen â Chynlluniau Cyflawni tymor byr ar gyfer y Cynllun Llesiant. Mae'r diagram isod yn dangos sut y bydd y Bwrdd yn blaenoriaethu cyflawni'r amcanion ar gyfer y cyfnod dwy flynedd 2023 – 2025:

3.0 Strwythur Gweithredu:

- 3.1 Oherwydd llwyddiannau blaenorol a ffocws parhaus yr Is-grŵp Iaith Gymraeg, cytunodd y BGC y dylai barhau yn ei ffurf bresennol – dan gadeiryddiaeth Dr Lowri Hughes o Brifysgol Bangor.
- 3.2 Yn dilyn asesiad academiaidd annibynnol o effeithiolrwydd is-grwpiau BGC eraill, penderfynwyd bwrw ymlaen â'r argymhelliad i sefydlu grwpiau Tasg a Gorffen â mwy o ffocws gweithredol ar gyfer y camau gweithredu eraill. Felly, bydd pob un o'r camau gweithredu sydd wedi'u blaenoriaethu o dan y tri prif amcan yn cael eu rhoi ar waith gan Grŵp Tasg a Gorffen gyda staff gweithredol o sefydliadau sy'n aelodau o'r BGC yn cydweithio i gyrraedd y nod tymor byr.

4.0 Gweithredu hyd yma yn 2024/2025:

Dyma uchafbwyntiau allweddol y cynnydd a wnaed wrth gyflawni'r flaenoriaeth iaith a'r amcanion llesiant hyd yma eleni a bwriadau am weddill y flwyddyn:

4.1 Yr Iaith Gymraeg:

Prosiect Gweithlu Dwyieithog: Comisiynwyd IAITH cyf i ymchwilio i heriau a llwyddiannau cynllunio gweithlu dwyieithog ymhlith sefydliadau sy'n rhan o'r tri Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yng ngogledd Cymru. Y cwestiwn allweddol oedd pam fod sefydliadau cyhoeddus ar draws gogledd Cymru yn cael trafferth recriwtio staff i swyddi Cymraeg eu hiaith, ac a oedd yr ateb yn gorwedd o fewn y prosesau recriwtio eu hunain. Man cychwyn yr ymchwil oedd casglu data gan y sefydliadau ar swyddi gwag lle roedd y Gymraeg yn hanfodol, pa mor hir oedd swyddi yn wag, oedd angen 2il/3ydd hysbysiad, oedd angen is-raddio'r swydd i Cymraeg Dymunol ayyb.	
Ffur Cyflawni:	Is-grŵp iaith
Aelodaeth o'r Is-grŵp:	Prifysgol Bangor (Cadeirydd); Cyngor Môn, Cyngor Gwynedd, Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaeth Tân, Cyfoeth Naturiol Cymru, Parc Cenedlaethol Eryri, BIPBC
Cydweithio gyda:	Arfor, Comisiynydd y Gymraeg
Nawdd ariannol	£22.5k gan y Gronfa BGC Rhanbarthol
Cwblhawyd	Gorffennaf 2024
Deilliannau:	- Adroddiad gyda chanfyddiadau ac argymhellion i'w gweithredu - Rhestr wirio ymarfer da i reolwyr a swyddogion Adnoddau Dynol ddilyn - Y prosiect eisoes wedi ei berchnogi gan sefydliadau sydd ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus y gogledd
Camau nesaf:	- Monitro gweithredu'r argymhellion a defnydd o'r rhestr wirio - Cynnal adolygiad o'r data craidd i gadarnhau os oes gwelliannau wedi deillio o'r gwaith - Rhannu'r allbwn yn genedlaethol ar gais Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol
Prosiect nesaf	Mae'r Is-grŵp wedi derbyn adborth ac awgrymiadau gan aelodau'r Bwrdd beth ddylai'r prosiect nesaf ganolbwyntio arno. Mae'r awgrymiadau yn cynnwys parhau ar waith i ddenu a recriwtio i swyddi Cymraeg – gyda ffocws ar chwalu mythau ("myth busting"). Rydym yn y broses o ddiffinio'r manyleb a byddwn yn cychwyn ar waith yn y flwyddyn newydd ac yn adrodd i gyfarfod nesaf y Bwrdd ym mis Mehefin 2025. Byddwn yn derbyn nawdd ariannol o'r Gronfa Rhanbarthol.
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	➢ Bydd sefydliadau yn fwy tebygol o recriwtio siaradwyr Cymraeg ac yn hyderus yn eu gallu i gynnig gwasanaeth dwyieithog i gymunedau Gwynedd a Môn. ➢ Bydd sefydliadau yn nodi cynnydd yn y nifer o weithwyr sydd yn dysgu Cymraeg. ➢ Bydd sefydliadau yn nodi cynnydd mewn gweithlu dwyieithog. ➢ Bydd yr iaith yn fwy gweledol o fewn gwasanaethau a chymunedau.

	➤ Bydd cynnydd yn y defnydd o'r Gymraeg drwy hyrwyddo gweithgareddau a gwasanaethau. ➤ Bydd sefydliadau yn nodi cynnydd mewn gweithgareddau a gwasanaethau sydd ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg.
--	--

4.2 Pwysau lach:

Pwysau lach: Bwriadau blwyddyn 1: • Pob sefydliad i gadarnhau i ba raddau maent wedi ymgorffori'r nodau a'r credoau i'w gwaith (gyda thystiolaeth) • Cytunwyd i sefydlu is-grŵp Pwysau lach a fydd yn gweithio gyda ac yn ychwanegu gwerth i weithgarwch rhanbarthol ar bwysau lach	
Ffur Cyflawni:	Is-grŵp Pwysau lach
Aelodaeth o'r Is-grŵp:	Cyngor Môn (Cadeirydd); Tim Iechyd Cyhoeddus yn BIPBC, Cyngor Gwynedd, Grŵp Llandrillo Menai, Prifysgol Bangor
Cydweithio gyda:	Grŵp Partneriaeth Strategol Rhanbarthol Pwysau lach
Nawdd ariannol	Dim arian ychwanegol tu hwnt i gyllidebau cyfredol yr aelodau
Amserlen	Cyfnod y Cynllun Llesiant 2023-2028
Deilliannau:	Cynllun gweithredu manwl ar sut all sefydliadau'r Bwrdd ymrwymo a chydweithio ar faterion pwysau lach, yn cynnwys addasu trefniadau caffael, rhoi adborth ar geisiadau cynllunio, darparu gwasanaethau ayyb
Camau nesaf:	• Dadansoddi data lefel sirol ar Bwysau lach • Adrodd ar y cynnydd a chyfleon i gydweithio
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	Am gydweithio gyda'r Bartneriaeth Rhanbarthol ac Iechyd Cyhoeddus Cymru i gytuno sut byddai modd mesur hyn ac os yn cyflawni yr hyn a nodwyd, a beth fydd yr effaith/gwahaniaeth.

4.3 Amcan Newid Hinsawdd:

4.3.1 Gweithredu'r Siarter Teithio Llesol:	
Ffur Cyflawni:	Grŵp Tasg a Gorffen
Aelodaeth:	Cyngor Môn, Cyngor Gwynedd, Prifysgol Bangor, BIPBC, Cyfoeth Naturiol Cymru, Gwasanaeth Tân, Grŵp Llandrillo-Menai, Medrwn Môn
Cydweithio gyda:	Iechyd Cyhoeddus Cymru, Sustrans
Nawdd ariannol	Dim arian ychwanegol tu hwnt i gyllidebau cyfredol yr aelodau
Amserlen	Dwy flynedd (Medi 2024 – Awst 2026)
Deilliannau:	• Hyrwyddo a gweithredu Siarter Teithio Llesol Gogledd Cymru (yn cynnwys cydweithio ar seilwaith defnydd ynni mewn lleoliadau sector gyhoeddus) • Cynnal Seremoni arwyddo'n swyddogol i'r Siarter ym mis Mawrth gyda'r Gweinidog Trafnidiaeth, Ken Skates, yn bresennol
Camau nesaf:	• Parhau i gydweithio fel sefydliadau'r Bwrdd i weithredu i gwblhau'r Siarter
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	➤ Defnyddio teclyn matrices monitro Llywodraeth Cymru – i bob cam mae 4 dewis – “heb ddechrau / ar waith / wedi cwblhau / arwain y ffordd” ➤ Adrodd ar y data monitro yn gyson ➤ Adrodd ar nifer sefydliadau'r BGC sydd wedi ymrwymo i'r Siarter ac yn ei roi ar waith. ➤ Allbynnau lefel uchel i ddechrau, yna allbynnau ansoddol.
Gweithredu ar y Gymraeg:	Rydym yn gweithredu ac yn ymrwymo i'r Siarter yn y Gymraeg. Mae'r holl adnoddau ar gael yn Gymraeg.

Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	Cefnogi a hyrwyddo staff holl sefydliadau'r Bwrdd i wneud dewisiadau mwy llesol wrth gymudo i gwaith, wrth deithio yn ystod gwaith ac yn eu oriau hamdden.
----------------------------------	--

4.3.2 Asesiad Risg Newid Hinsawdd: Yn ôl Adran 38 Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol mae'n ofynnol i'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ystyried Asesiad Risg Newid Hinsawdd Diweddaraf y DU wrth baratoi eu Hasesiadau Lles. Mae tri bwrdd y gogledd wedi cytuno i gydweithio i ddarparu un asesiad ar y cyd a fydd gydag opsiynau i ddrilio lawr i lefel sirol a wardiau lleol	
Ffur Cyflawni:	Grŵp Tasg a Gorffen
Aelodaeth:	6 x Sir y gogledd, Prifysgol Bangor, Prifysgol Wrecsam, BIPBC, Cyfoeth Naturiol Cymru, Parc Cenedlaethol Eryri
Cydweithio gyda:	Byrddau'r Gogledd
Nawdd ariannol	Cronfa BGC Rhanbarthol
Amserlen	2 flynedd Medi 2024 – Awst 2026
Deilliannau:	- Cydymffurfio gyda'r Ddeddf Cenedlaethau'r Dyfodol i gynnal Asesiad Risg Newid Hinsawdd - Ei ddefnyddio i fwydo'r Asesiadau Llesiant nesaf yn 2026/27.
Camau nesaf:	Comisiynu gwaith o goladu a chydlynw'r holl wybodaeth ag adroddiadau sydd eisoes yn bodoli yn y maes (gweler tudalen 4 o'r cyflwyniad am esiamplau o rhain)
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	➤ Bydd asesiad gyflawn o effaith newid hinsawdd a llesiant ac oblygiadau hynny, gyda chamau ymateb ac wedi'i hadnabod i liniaru effaith ac ymateb yn rhagweithiol. ➤ Asesiad risg wedi'i gwblhau ➤ Cynlluniau llesiant yn ymateb i'r risgiau ac yn adnabod allbynnau a deilliannau.
Gweithredu ar y Gymraeg:	Byddwn yn sicrhau bod yr allbwn yn gwbwl ddwyieithog – nid cyfieithiad yn unig
Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	Bydd yr asesiad yn dadansoddi adborth a data gan drigolion yn tynnu sylw at sut mae materion hinsawdd hefyd yn cael effaith ar eu llesiant

4.3.3 Prosiect Niwbwrch: Peilot yw hwn a'r bwriad yw datblygu model neu ymarfer da y gellid ei ddefnyddio ar draws yr ardal o weithio mewn partneriaeth er mwyn ymateb i broblem. Rydym yn treialu dull gwahanol, cydweithredol o fynd i'r afael â phroblemau mynediad a thraffig yn ardal Niwbwrch a Llanddwyn ar Ynys Môn. Mae'n ffordd newydd o weithio ar y cyd, lle mae'r sefydliadau o gwmpas y bwrdd yn rhannu heriau a datrysiadau, yn cydweithio ar un cynllun, yn rhannu adnoddau ac yn cyfathrebu fel un llais gyda'r rhanddeiliaid.	
Ffur Cyflawni:	Grŵp Tasg a Gorffen
Aelodaeth:	Cyngor Môn, Cyfoeth Naturiol Cymru, Medrwn Môn
Cydweithio gyda:	Rhwydwaith Cyd-gynhyrchu Cymru, Menter Môn, Cynghair Bro Aberffraw
Nawdd ariannol	£8.5k gan y Gronfa BGC Rhanbarthol yn 2023/24 £15k gan y Gronfa BGC Rhanbarthol yn 2024/25
Amserlen	Peilot: 2 flynedd (Mawrth 2024 – Chwefror 2026)
Deilliannau:	- Mae swyddogion o Barc Cenedlaethol Eryri wedi rhannu eu profiadau a gwersi dysgu o'r gwaith a wnaethant ym Mhen y Pass i reoli mynediad a thrafnidiaeth - Wrth gymryd pryderon a syniadau am ddatrysiadau gan y gymuned leol, mae swyddogion eisoes wedi cyflawni rhai mesurau dros dro ac yn gweithio ar gynllun prosiect sydd yn cynnwys gweithrediadau tymor byr, canolig a thymor hir. - Wrthi'n peilota ffordd newydd i weithio ar y cyd, lle mae'r sefydliadau o gwmpas y bwrdd yn rhannu heriau a datrysiadau,

	yn cydweithio ar un cynllun, yn rhannu adnoddau ac yn cyfathrebu fel un llais gyda'r rhanddeiliaid.
Camau nesaf:	- Rydym yn y broses o adrodd yn ôl ar gynnydd i'r gymuned leol gyda'r gobaith y byddent yn gweld gwir wahaniaeth mor fuan â Haf 2025. Nawdd ariannol rhanbarthol yn cyllido'r gwaith yma. - Mae swyddogion o'r Cyngor Sir yn asesu'r datrysiadau sydd angen gwariant cyfalaf ac yn ymchwilio i ffynonellau ariannu penodol - Cynnal adolygiad o'r peilot hyd yma gyda'r bwriad o'i rannu yn rhanbarthol a'i gynneg fel datrysiad posib i broblemau llesiant cymunedol gyda nawdd ariannol o'r grant rhanbarthol.
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	- Mesurau fel data ar draffig ac ymwelwyr yn yr ardal Haf 2025 - Holiadur i bobl leol yn mesur bodlonrwydd a gwelliannau llesiant
Gweithredu ar y Gymraeg:	Wedi sicrhau arbenigwyr a hwyluswyr dwyieithog yn y sesiynau cyhoeddus ac wedi ymdrechu yn benodol i sicrhau bod pobl leol yn cymryd rhan ac yn medru mynegi eu pryderon a'u syniadau yn y Gymraeg. Mae'r holl gyfathrebu yn ddwyieithog.
Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	Mae pobl leol wedi adrodd nad ydynt yn defnyddio'r goedwig na'r traeth dros fisoedd yr Haf oherwydd y prysurdeb a'r gor-dwristiaeth. Mae'r sefyllfa yn cael effaith andwyol ar eu bywydau dydd i ddydd a'u llesiant. Mae'r prosiect yn cyfarch y diffyg mynediad i adnoddau naturiol fel traeth a choedwig Llanddwyn i bobl leol.

4.4 Amcan Tlodi:

Cynnal Gweithdai ar Dlodi i Aelodau Bwrdd: Mae Sefydliad Bevan yn bwriadu hwyluso tri gweithdy yng Ngwynedd a Môn i sicrhau bod gan sefydliadau yn yr ardal ddealltwriaeth gyffredin o dlodi ac i helpu sefydliadau i feddwl yn fwy strategol am eu rôl wrth ddarparu datrysiad. Byddai pob un o'r gweithdai hyn yn cael eu targedu at gynulleidfa wahanol.	
Ffur Cyflawni:	Gweithdai i Aelodau'r Bwrdd a swyddogion maes tlodi yn eu sefydliadau
Cydweithio gyda:	Sefydliad Bevan, Cyngor Môn, Cyngor Gwynedd
Nawdd ariannol	Dim arian ychwanegol tu hwnt i gyllidebau cyfredol yr aelodau
Amserlen	Wedi llithro i'r Haf 2025
Deilliannau:	- Erbyn diwedd y sesiynau bydd gan gyfranogwyr: - Dealltwriaeth ddyfnach o ba rai o'u defnyddwyr gwasanaeth sy'n byw mewn tlodi a goblygiadau hyn ar gyfer penderfyniadau rheoli a gweithredol ar gyfer y gwasanaethau a ddarperir ganddynt. - Y sgiliau i wneud eu dadansoddiad eu hunain o ba rai o'u defnyddwyr gwasanaeth sy'n byw mewn tlodi. - Wedi datblygu syniadau am y ffordd orau o reoli eu gwasanaethau mewn ffordd sy'n darparu atebion i dlodi yn yr ardal.
Camau nesaf:	- Cadarnhau y briff a'r deilliannau sydd eu angen - Trefnu a chynnal Gweithdai - Cytuno'r camau gweithredu ac adnabod cyfleon i gyd-weithio yn dilyn y Gweithdai
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	- Bydd aelodau'r Bwrdd a swyddogion yn deall effaith tlodi ar drigolion a chymunedau. - Bydd aelodau'r Bwrdd a swyddogion yn cynllunio ar sail tystiolaeth ac ymchwil, er mwyn gwneud penderfyniadau gwybodus a sicrhau fod gwasanaethau yn rhagweithiol er mwyn arbed a lliniaru effaith tlodi.
Gweithredu ar y Gymraeg:	I'w gytuno

Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	<i>I'w gytuno</i>
----------------------------------	-------------------

4.5 Amcan Plant a phobl Ifanc:

Ymrwymo i fod yn FGC sy'n Wybodus am Drawma: Mae fframwaith yng Nghymru mewn lle i helpu sicrhau: • Bod swyddogion mewn sefydliadau yn gwybod am adfyd a thrawma ac yn deall sut maen nhw'n effeithio ar blant a phobl ifanc. • Bod sefydliadau yn gwybod sut i gamu i mewn ac atal adfyd a thrawma rhag digwydd. • Bod sefydliadau yn gwybod sut i gefnogi rhywun sydd wedi'i effeithio gan drawma.	
Ffurfi Cyflawni:	Cynnal sesiynau penodol gydag arbenigwyr ar Drawma i holl Aelodau'r Bwrdd
Cydweithio gyda:	Cyngor Môn
Nawdd ariannol	Dim arian ychwanegol tu hwnt i gyllidebau cyfredol yr aelodau
Amserlen	Wedi llithro i 2025/26
Deilliannau:	I'w cadarnhau
Camau nesaf:	• Cadarnhau y briff a'r deilliannau • Trefnu a chynnal Gweithdai • Cytuno'r camau gweithredu ac adnabod cyfleon i gyd-weithio yn dilyn y Gweithdai
Sut byddwn yn mesur cynnydd:	➤ Bydd pob aelod y Bwrdd yn wybodus am drawma ac effaith trawma, gan sicrhau fod y Byrddau yn ymateb yn rhagweithiol yn y Cynlluniau Llesiant. ➤ Byddwn yn gwybod hyn drwy fonitro aelodau sydd wedi mynychu'r hyfforddiant.
Gweithredu ar y Gymraeg:	<i>I'w gytuno</i>
Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	<i>I'w gytuno</i>

5.0 Ymgysylltu'n lleol:

Dyma dri esiampl o'r Bwrdd yn ymgysylltu gyda chymunedau ag ysgolion yn Ngwynedd a Môn yn 2024:

5.1 Naratif cymunedol: Bro Aberffraw Ar gais Medrwn Môn gofynnwyd sut allwn ni fynd i'r afael yn well ag anghenion y gymuned leol drwy gwelliannau mynediad a thrafnidiaeth ym Mro Aberffraw. A yw'r ardal yn lle hygyrch, cysylltiedig, ac os nad yw, sut mae datrys hynny? Y Gweithdai wedi cynnwys gweithgareddau torri iâ, gwaith gyda phypedau, animeiddio, gwneud propiau a ffilmio.	
Ffurfi Cyflawni:	Cydweithio a chomisiynu
Cydweithio gyda:	Cyngor Môn, Medrwn Môn, Grwpiau Cymunedol ym Mro Aberffraw
Nawdd ariannol	Y Gronfa BGC Rhanbarthol a Phrifysgol Wrecsam
Amserlen	Cwblhawyd Medi 2024
Deilliannau:	• Prosiect Creadigol gyda grwpiau cymunedol lleol yn creu gwaith celf o siwrneiau trwy Bro Aberffraw, yn cysylltu amrywiaeth o fannau cychwyn a gorffen. • Wedi casglu adborth ar y cysylltedd a'r gallu i gerdded Bro Aberffraw trwy weithgareddau creadigol ac wedi gwella dealltwriaeth o'r rhwystrau sy'n wynebu mynediad i dtrafnidiaeth gyhoeddus a theithio llesol. • Cynghrair Bro Aberffraw wedi defnyddio'r wybodaeth i ffurfio cynllun gweithredu llesiant lleol

Camau nesaf:	- Defnyddio'r holl wybodaeth yn yr Asesiadau Llesiant (2025/26) - Bwriad i arddangos y gwaith Celf yng Nghanolfan Bodorgan, Bro Aberffraw yn y flwyddyn newydd ac i'w gyflwyno i'r Bwrdd.
Gweithredu ar y Gymraeg:	Comisiynwyd artist lleol Cymraeg, Ffion Pritchard, i ymgymryd â'r gwaith a darparwyd yr holl sesiynau ag adnoddau yn Gymraeg gydag opsiynau ar gael yn Saesneg os oedd eu hangen.
Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	Yr ymgysylltu yn cynnwys ceisio deall rhwystredigaethau pobol Bro Aberffraw ar gadw'n heini a theithio llesol

5.2 Naratif cymunedol: Porthmadog

Ar gais Gwasanaethau Oedolion, Cyngor Gwynedd, cynhaliwyd gweithdai yn gofyn y cwestiwn "a yw pobl ar draws yr ystod ddemograffig sy'n byw ym Mhorthmadog yn teimlo bod Porthmadog yn oed-gyfeillgar ac os felly pam ac os na, beth ddylai fod yn wahanol?" Y gweithdai yn cynnwys gweithgareddau torri iâ, gwaith pyped, gwaith 3D a 2D, peintio, collage a thecstilau.

Ffur Cyflawni:	Cydweithio a chomisiynu
Cydweithio gyda:	Gwasanaeth Oedolion Cyngor Gwynedd, Ysgol Eifion Wyn, Ysgol Eifionydd, Clwb Ieuencid Porthmadog, Gofal Ychwanegol Hafod y Gest a Grŵp Cynefin
Nawdd ariannol	Y Gronfa BGC Rhanbarthol a Phrifysgol Wrecsam
Amserlen	Cwblhawyd Medi 2024
Deilliannau:	- Wedi casglu adborth ar ba mor oed-gyfeillgar ydi Porthmadog trwy gweithgareddau creadigol fydd yn cael ei ddefnyddio i lunio gwasanaethau i'r dyfodol. - Wedi gwella dealltwriaeth rhwng cenedlaethau o fewn cymuned Porthmadog. - Wedi annog dealltwriaeth o ragfarn ar sail oedran a beth sy'n creu cymdeithas oed-gyfeillgar. - Gwasanaeth Oedolion wedi defnyddio'r wybodaeth i ffurfio strategaeth / cynllun gweithredu
Camau nesaf:	- Defnyddio'r holl wybodaeth yn yr Asesiadau Llesiant (2025/26) - Bwriad i arddangos y gwaith Celf ym Mhorthmadog yn y flwyddyn newydd ac i'w gyflwyno i'r Bwrdd
Gweithredu ar y Gymraeg:	Comisiynwyd artist lleol Cymraeg, Ffion Pritchard, i ymgymryd â'r gwaith a darparwyd yr holl sesiynau ag adnoddau yn Gymraeg gydag opsiynau ar gael yn Saesneg os oedd eu hangen.
Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	Yr ymgysylltu yn cynnwys ceisio deall rhwystredigaethau pobol hŷn a phobl ifanc Porthmadog ar gadw'n heini a bwyta'n iach

5.3 "Arweinyddion y Dyfodol": Ymgysylltu am y Cynllun Llesiant ar ffurf gweithdai yn Ysgol David Hughes, Ysgol Dyffryn Nantlle, Ysgol y Moelwyn, Ysgol Botwnnog ac Ysgol Brynrefail

Gan weithio gydag Xplore cyflwynwyd sesiwn addysgiadol i ysgolion yn ceisio mewnbwn, a syniadau gan bobl ifanc i gysylltu a deall yr heriau a datblygu sgwrs/syniadau ysgogi ar gyfer y Bwrdd.

Ffur Cyflawni:	Cydweithio a chomisiynu
Cydweithio gyda:	Gwasanaethau Addysg Cyngor Môn a Chyngor Gwynedd
Nawdd ariannol	Y Gronfa BGC Rhanbarthol a Phrifysgol Wrecsam
Amserlen	Cwblhawyd Hydref a Tachwedd 2024
Deilliannau:	- Cysylltwyd pobl ifanc yn uniongyrchol â'r Bwrdd a'r ffocws/blaenoriaethau yn ogystal â chael eu mewnbwn ar raglen waith y Bwrdd - Rhannwyd mewnwelediad i'r hyn y mae'r Ddeddf Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei olygu.
Camau nesaf:	- Bwydo'r holl wybodaeth i'r Asesiadau Llesiant (2025/26) - Parhau i ymgysylltu gyda ysgolion ar draws Môn a Gwynedd yn rheolaidd

Gweithredu ar y Gymraeg:	Sicrhau bod tîm dwyieithog o Xplore/Prifysgol Wrecsam yn arwain y gweithdai yn ysgolion Gwynedd a Môn
Gweithredu ar y Dull Pwysau Iach	Gweithdai yn cynnwys mapio sut mae pobl ifanc yn cadw'n heini – pa reolaeth sydd ganddynt dros eu taith i'r ysgol, eu hamser hamdden, mynediad i adnoddau cadw'n heini, amser ar gyfryngau cymdeithasol ayyb

6.0 Cefnogaeth a chydweithio rhanbarthol:

- 6.1 Cefnogir y BGC yn rhanbarthol gan Bartneriaeth Mewnwelediad Gogledd Cymru / North Wales Insight Partnership (NWIP), sy'n cynnwys swyddogion o bob rhan o'r sector cyhoeddus ac yn cysylltu sefydliadau a chymunedau ar draws y rhanbarth. Mae NWIP yn annog gwaith partneriaeth rhanbarthol i alinio blaenoriaethau a nodi cyfleoedd ar draws y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru.
- 6.2 Mae Llywodraeth Cymru yn darparu Grant Cymorth Rhanbarthol BGC Gogledd Cymru sy'n cael ei reoli gan Gyngor Gwynedd ar ran BGCau y rhanbarth. Diben y cymorth hwn yw annog cydweithio ag arloesi rhwng y tri BGC. Mae'r grant hwn yn cefnogi datblygiad rhai dulliau arloesol o ymgysylltu a chyd-gynhyrchu, sydd eisoes wedi helpu i gefnogi cyflawni'r amcanion llesiant lleol.
- 6.3 Mae Rhwydwaith Cynhyrchu Cymru yn darparu cefnogaeth hirdymor ar gyfer ymgysylltu a chyd-gynhyrchu ar draws Gogledd Cymru. Mae'r BGC yn defnyddio cefnogaeth y Rhwydwaith hwn i helpu i ymgysylltu'n lleol gyda chymunedau.

7.0 Monitro:

- 7.1 Mae'r Is-grŵp Iaith a'r grwpiau Tasg a Gorffen a nodwyd uchod yn atebol i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus mewn perthynas â chyflawni unrhyw waith a gomisiynir. Maent yn diweddarau'r Bwrdd ar gynnydd yn chwarterol, ac yn ystod y cyfarfodydd ceir her a thrafodaeth ar yr adroddiadau o gynnydd maent yn eu cyflwyno. Mae gan dîm cefnogi'r Bwrdd hefyd rôl i'w chwarae rhwng cyfarfodydd i gefnogi a chynnal y gwaith. Hefyd cyhoeddir adroddiad blynyddol sy'n crynhoi cynnydd wrth i'r Bwrdd weithio tuag at gyflawni ei amcanion strategol.
- 7.2 Mae gwaith y Bwrdd yn cael ei wirio'n gyson gan Bwyllgorau Craffu Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn. Mae'r Ddeddf Llesiant a'r canllawiau cenedlaethol cysylltiedig yn nodi 3 rôl ar gyfer pwyllgorau craffu'r Awdurdodau Lleol wrth ddarparu atebolrwydd democrataidd i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus:

- Adolygu trefniadau llywodraethu'r BGC
- Ymgynghorai statudol ar yr Asesiad Llesiant a'r Cynllun Llesiant
- Monitro cynnydd ymdrechion y BGC wrth weithredu'r Cynllun Llesiant

8.0 Camau Nesaf

Yn dilyn adrodd i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio bydd yr adroddiad yn cael ei rannu gydag Aelodau'r Bwrdd gydag unrhyw argymhellion. Bydd yr adroddiad hefyd yn cael ei rannu gyda Phwyllgor Craffu Cyngor Gwynedd.

Diwedd